

اختیارات شاعری

و

مقاله‌های دیگر در عروض فارسی

ابراهیم نجفی

انتشارات نیلوفر

نجفی، ابوالحسن، ۱۳۰۸ -

اختیارات شاعری و مقاله‌های دیگر در عروض فارسی / ابوالحسن نجفی، تهران:

نیلوفر، ۱۳۹۴.

۲۳۰ ص.:

ISBN 978-964-448-660-9

بهرست ریزی براساس اطلاعات فیبا.

موضوع: عروض فارسی - مقاله‌ها و خطابه‌ها

رده‌بندی کنگره: ۳۱۳۹۴ الف ۳/ن ۳۵۵۹/ PIR

رده‌بندی دیسک: ۸۱۰/۴۱

شماره ثبت‌شناسی: ۴۰۹۰۳۴۰

انتشارات نیلوفر

خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، تلفن: ۶۶۴۶۱۱۱۷

ابوالحسن نجفی

اختیارات شاعری و مقاله‌های دیگر در عروض فارسی

حروف چین و صفحه‌آرا: زهره فرزانه زیده‌سرائی

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۴

چاپ دینا

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

همه حقوق محفوظ است.

فروش اینترنتی: www.behanbook.ir

فهرست مطالب

۹	پیش‌گزار.....
۱۱	ابر محسن نجفی، پایه‌گذار عروض جدید.....
۲۳	اختیاران شاعری.....
۲۶	تبدیل هجاها.....
۳۳	تغییر کمیت مصوت‌ها.....
۴۳	حذف همزه.....
۵۳	اوزان معروف به ذوب‌حیرین.....
۵۷	تغییرات وزن رباعی.....
۶۳	تقطیع در عروض جدید.....
۷۱	تغییر کمیت کلمه به ضرورت وزن.....
۷۱	۱. حذف همزه آغازی.....
۷۵	۲. تغییر کمیت مصوت پایانی.....
۸۵	دایره‌ای با ۱۸۰ وزن.....
۸۶	خانوادهٔ مستفعلن.....
۹۲	خانوادهٔ مفاعیلن فعاتیلن.....
۹۴	خانوادهٔ مفاعیلن مفعّلن.....
۹۹	دربارهٔ «قاعدهٔ قلب».....

- ۱۰۹..... ذوبحرین، مشکل بزرگ عروض قدیم
- ۱۲۱..... آیا «و» زائد است؟
- ۱۲۹..... وزن دوری، مشکلی که عروض قدیم نادیده گرفته است
- ۱۳۰..... هموزن و ناهموزن
- ۱۳۲..... دبری یا متناوب؟
- ۱۳۴..... تعریف وزن دوری و شرایط آن
- ۱۴۰..... وزن ای معرب
- ۱۴۳..... امکان دیگر رای دوری شدن
- ۱۴۴..... تکبیت و وزن دوری
- ۱۴۹..... تغییر کمیّت مصوّت‌های «ر» در تحوّل وزن شعر در دوران معاصر
- ۱۵۹..... معیارالأشعار، این اثر ناشناخته
- ۱۶۵..... یک قاعده منسوخ عروضی
- ۱۶۹..... عروض قدیم در برابر عروض جدید
- ۲۱۷..... ضمیمه

پیش‌گفتار

این مجموعه حاوی مقالاتی است که نگارنده در طی چهل سال اخیر در مجله‌ها و نشریه‌های مختلف به چاپ رسانده است. در مقدمه کتاب، آقای دکتر طیب‌زاده آنچه در معرفی مقالات و به‌خصوص مقاله اول «اختیارات شاعری» ضروری بوده به شرح و تفصیل آورده است. دست‌دیگرم آقای مهدی حریری در تنظیم و تنسيق و تقدیم و تأخیر مقالات این مجموعه آنچه لازم بوده به کار برده و اغلب پیشنهادهای او پذیرفته و به کار بسته شده است. از هر دو دوست بزرگوaram که سال‌ها راهنمایی و تشویق‌هایشان نبود این دفتر تنظیم نمی‌شد بدین وسیله سپاس‌گزاری می‌کنم.

ابوالحسن نجفی، آذر ۱۳۹۴